

Vorstadia van anaalcarcinoom bij hiv-seropositieve patiënten

28 november 2024

© Tijdschrift voor Geneeskunde en Gezondheidszorg

Wat raadt men aan om het ontaarden van een anale intra-epitheliale neoplasie te voorkomen?

- Het opstarten van een officieel algemeen screeningsprogramma naar anale kanker
- Preventief screenen van patiënten met een hoogrisicoprofiel door middel van een jaarlijks rectaal toucher en anale cytologie
- Alle kinderen – ongeacht het geslacht - vanaf de leeftijd van 11-12 jaar vaccineren tegen HPV
- Mannen met een verhoogd risico op AIN vaccineren ongeacht de leeftijd

---

Anale intra-epitheliale neoplasie (AIN) is een premaligne laesie die veroorzaakt wordt door het humaan papillomavirus (HPV) en die kan ontaarden in een anaal carcinoom. Hoewel de meeste mensen in aanraking komen met HPV via seksuele contacten, vormt dit bij hiv-seronegatieve personen meestal geen probleem omdat ze dit virus snel klaren. Hiv-positieve patiënten daarentegen hebben meer moeite met het klaren van het virus, waardoor een HPV-infectie jarenlang kan aanhouden. Door een chronische hoogrisico-HPV-infectie (voornamelijk type 16 en 18) kan het virusgenoom integreren in het humane genoom. Door progressieve accumulatie van steeds meer mutaties kan er zich hieruit een invasief plaveiselcelcarcinoom ontwikkelen. Deze progressieve histopathologische veranderingen treft men vooral aan in de transitiezone van het anale kanaal, waar het cilindrische epitheel overgaat in het plaveiselepitheel.

Gezien het gebrek aan harde wetenschappelijke evidentie over de impact van screening en behandeling van AIN op de kankerincidentie en de kankergerelateerde mortaliteit, wordt een officieel screeningsprogramma naar anale kanker nog niet geïmplementeerd. Toch is het zeker zinvol dat infectiologen patiënten met een hoogrisicoprofiel (hiv-seropositieve mannen die seks hebben met mannen (MSM), hiv-patiënten met condylomen, mensen met een voorgeschiedenis van een humaan papillomavirus (HPV)-gerelateerde

maligniteit) preventief screenen. Een lichamelijk onderzoek met een rectaal toucher en anale cytologie moet minstens 1 keer per jaar uitgevoerd worden. Bij een afwijkend klinisch onderzoek en/of een abnormale cytologie kan men hen doorverwijzen voor verdere uitwerking met behulp van een hoge-resolutie-anuscopie.

Wat nog meer van belang is, is primaire preventie. Daarom raadt men aan om kinderen op de leeftijd van 11-12 jaar te vaccineren tegen HPV, wat in België sinds 2019 voor beide geslachten gebeurt. Ook beveelt de Hoge Gezondheidsraad aan om mannen met een verhoogd risico op AIN te vaccineren tot de leeftijd van 26 jaar. Daarnaast pleit men voor educatieve preventieprogramma's om veilige seks aan te moedigen met als doel de overdracht van HPV en hiv te reduceren. Hiermee kunnen deze onafhankelijk geassocieerde virussen, die mogelijk synergistisch bijdragen tot carcinogenese, geëlimineerd worden.

Meer weten over dit onderwerp?

Bekijk dan de oorspronkelijke bijdrage in TvGG:

[Vroegtijdige opsporing van voorstadia van een anaal carcinoom bij hiv-seropositieve patiënten](#)

Auteur(s): E. GÖKCE, J. GELDOF, P. ROELANDT, J. VAN DORPE, S. CALLENS, D. DE LOOZE

DOI: 10.47671/TVG.77.21.129

Deze publicatie bevat illustraties, foto's, afbeeldingen, lay-out van documenten, grafische ontwerpen, tekst, lettertypen en andere informatie (hierna "Inhoud" genoemd). Deze publicatie en alle Inhoud zijn het auteursrechtelijk eigendom van Tijdschrift voor Geneeskunde vzw. Alle rechten op deze Inhoud zijn wereldwijd voorbehouden. Het is strikt verboden de Inhoud of een deel daarvan te behouden, kopiëren, distribueren, publiceren, of gebruiken zonder voorafgaande en uitdrukkelijke toestemming van Tijdschrift voor Geneeskunde vzw.